

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Barne- og likestillingsdepartementet
Samlivs- og likestillingsavdelingen
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

366.0
15/1-09
200804147 - 052

Deres referanse
200804147

Vår referanse
2008/02917-5 008

Dato
12.01.2009

Høring - forslag om lovfesting av krisesentertilbudet

Vi viser til høringsbrev av 30. oktober 2008 om ovennevnte.

Politidirektoratet har forelagt høringen for utvalgte politidistrikt. Vi har innen fristen mottatt svar fra Vestfold og Sunnmøre politidistrikt. Høringssvarene er i noen sammenhenger innarbeidet i direktoratets uttalelse. I andre sammenhenger er det henvist direkte til disse. Svarene fra underliggende instanser følger vedlagt i kopi. Vårt høringssvar følger systematikken i høringsbrevet.

Beskrivelse av dagens situasjon

Politiet har over tid etablert et nært samarbeid med krisesentrene. Politidirektoratet mener beskrivelsen av dagens situasjon, med geografiske forskjeller i tilbud og organisering, er gjenkjennelig. Variasjonene gjelder både krisesentrenes tilbud og det øvrige lokale tjenestetilbudet til krisesentrenes brukere.

Hva skal lovfestes og forankring av tilbudet

Krisesentrene i sin nåværende form, har vist seg å være et godt tilbud for kvinner utsatt for vold og deres barn. En videreføring av denne formen er viktig, og det vil derfor være en fordel om det i loven legges rammer som er så faste at de sikrer en mest mulig enhetlig utforming i alle kommuner.

Kommunens ansvar og innholdet i krisesentertilbudet

Politidirektoratet støtter forslagene til krav om innhold i krisesentertilbudet. Krisesentrene har hittil drevet utadrettet informasjonsvirksomhet om krisesentertilbudet og om reaksjoner og skadevirkninger hos kvinner som har vært utsatt for vold og hos barn som har vært utsatt for/vitne til vold. I likhet med Vestfold politidistrikt anbefaler vi at informasjonsarbeidet videreføres. I den forbindelse kan det være av betydning at krisesentrenes paraplyorganisasjoner opprettholdes.

Målgrupper for krisesentertilbudet

Målgruppen for krisesentertilbudet er "personer som er utsatt for vold i nære relasjoner og medfølgende barn", jf lovutkastet § 1. Dette dekker i stor utstrekning de som er brukere av

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

krisesentrene i dag, men ikke alle. Ofre for menneskehandel og ofre for voldtekt vil i stor grad falle utenfor definisjonen i lovutkastet §§ 1 og 2, da ikke alle av disse ofrene er utsatt for vold fra personer i nære relasjoner. Politidirektoratet anser at krisesentrene fortsatt bør gi et tilbud til ofre for voldtekt og menneskehandel. Vi anbefalere at det vurderes å omtale disse særskilte brukergruppene eksplisitt i definisjonen av målgruppen for å forhindre at det gis rom for en for streng tolkning i den enkelte kommune. Videre vil vi understreke at krisesentrene skal være et akutttilbud, og at det derfor er viktig at det opprettes ytterligere langsiktige tilbud til brukere som har behov for mer langvarige bo- og oppfølgingstilbud. Dette gjelder særlig ofre for menneskehandel og tvangsekteskap.

Dagens krisesentertilbud gir kun unntaksvis tilbud til menn. Forslaget gir, med sin vage ordbruk som "anbefaler ikke", en åpning for å samlokalisere krisesentertilbud for kvinner og menn. Sunnmøre politidistrikt uttaler følgende:

"En klar utfordring for de allerede etablerte krisesentrene vil være å måtte åpne dørene for menn. Sunnmøre krisesenter tar ikke imot menn nå, og slik bygningen er vil det være vanskelig å huse menn sammen med kvinner som kanskje har rømt fra en overgriper".

Politidirektoratet ser faren for at en eventuell samlokalisering kan øke enkelte av målgruppens individer sin terskel for å oppsøke krisesentrene.

Når det gjelder personer uten lovlig opphold i Norge, mener vi det ikke er hensiktsmessig å utarbeide en egen forskriftshjemmel som begrenser kommunens ansvar overfor voldsutsatte som ikke har lovlig opphold i Norge. Man bør ikke forutsette at kommunene skal besitte nok kunnskap om utlendingslovgivningen til å kunne avgjøre hvilke typer søknader som gir lovlig opphold og hvilke som ikke gjør det. Kommunene vil uansett måtte fortsette dagens praksis med å innhente informasjon fra utlendingsmyndighetene (politi og UDI) angående den enkelte persons oppholdsstatus. Det er vår oppfatning at dagens lovverk (utlendingslov, sosialtjenestelov, barnevernlov og helsetjenestelov) i tilstrekkelig grad legger føringer for hvilke tjenestetilbud personer har i henhold til oppholdsstatus.

Departementet påpeker at det ikke bør gis adgang til at en kommune nekter hjelp ved å henvise en person til sin bostedskommune. Politidirektoratet støtter dette forslaget, og ser det som særlig viktig med henblikk til at voldsutsatte ofte kan ha sikkerhetsmessige grunner til å skulle bo i et krisesenter utenfor sin hjemkommune.

Kvaliteten i tilbudet og tilrettelegging for ulike brukergrupper

Sunnmøre politidistrikt påpeker at det er svært viktig at barn som kommer til krisesenteret blir ivaretatt på rett måte. I likhet med politidistriktet, støtter vi forslaget om å innta i loven en plikt for kommunen til å sørge for god ivaretagelse av medfølgende barn.

Departementet ønsker innspill til hva kommunen og de ulike instanser kan bidra med for å ivareta barn. Vestfold politidistrikt uttaler følgende:

"Kunnskap innen alle ledd av hjelpeapparatet er sentralt i dette arbeidet.

Politidistriktet ivaretar dette innen eget arbeidsområde og samarbeidet godt med krisesenteret i Vestfold som har flere ansatte med tung barnefaglig kompetanse".

Politidirektoratet vil bemerke at kompetansen om vold og overgrep og konsekvensene av dette må økes i alle instanser i hjelpeapparatet som skal ivareta barnas behov.

Når det gjelder krav til kvaliteten i tilbudet anser vi det som en styrke at kvalitetskravet til tjenestene har fått en eksplisitt formulering i loven. Vi viser her til uttalelsen fra

Vestfold politidistrikt som anbefaler at kvalitetskravet utdypes i forskrift blant annet for å få samme utforming på tilbudet over hele landet.

Samordning av tjenester

Politidirektoratet ser behov for en samordning av tjenester og støtter departementets forslag. Ordningen med individuell plan for voldsutsatte med behov for langvarige og koordinerte tjenester vil være særlig viktig for ikke etnisk norske ofre for vold i nære relasjoner, tvangsekteskap og menneskehandel.

Kommunale handlingsplaner er et tiltak som kan bidra til samordning mellom tjenestene. Det bør vurderes om kommunene skal pålegges å utarbeide handlingsplan mot vold i nære relasjoner, jmfør regjeringens handlingsplan mot vold i nære relasjoner (2008-2011), "Vendepunkt".

Politiattest

Politidirektoratet støtter forslaget om at den som skal ansettes eller tildeles oppgaver som muliggjør vold og overgrep mot brukere på et krisesenter, skal legge frem politiattest. Vi bemerker imidlertid at det er en tendens til stadig økende krav om politiattest, og at dette medfører økt ressursbruk i politidistriktene.

Økonomiske og administrative konsekvenser

I uttalelsen fra Vestfold politidistrikt uttrykkes bekymring for at variasjonene og kvaliteten på krisesentertilbudet vil bli store dersom alle midler fordeles gjennom kommunens rammetilskudd. Politidistriktet uttaler:

"Selv etter mange år med sterk fokus på problematikken vold i nære relasjoner, har vi erfaring for at det er store variasjoner innen de ulike kommunene vedrørende fokus. Selv med et lovpålegg om et helhetlig og kvalitetsmessig krisesentertilbud vil det være en utfordring å forankre pålegget. ... Politidistriktet deltar allerede i en del samarbeidsutvalg hvor kommunene i Vestfold samarbeider... Av og til er det vanskelig å samles om finansieringen. Derfor vil politidistriktet anbefale at finansieringen av krisesentrene gjøres med øremerking av midler".

Politidirektoratet foreslår at det bør vurderes å gjennomføre en overgangsordning der den eksisterende finansieringsordningen videreføres eventuelt der krisesentertilbudet finansieres gjennom øremerkede statlige tilskudd til kommunene.

Med hilsen

Vidar Refvik
ass. politidirektør

Steinar Talgø
seksjonssjef

Saksbehandler:
Bente Storruste
Tlf: +47 23364223

Vedlegg: 02